

A megszépült, megújult óvoda átadása

Az arra járók már hónapok óta láthatták, hogy munkások szorgoskodnak az óvoda épületén. A megszépült végeredményt is megtekinthették azok, akik elfogadták az intézmény meghívását. Az újraavató ünnepség az óvoda kertjében kezdődött, ahol az apróságok adtak elő egy bájos műsor-összeállítást, majd Králik József polgármester foglalta össze a beruházás történetét.

A Belügyminisztérium által kiírt pályázaton szerepelt sikerrel az önkormányzat, s így 16 millió felüli összeget sikerült megnyerniük. Hozzá

kellett tenni önrészként további mintegy ötmilliót, így a beruházás összértéke meghaladta a 21 millió ötszázezer forintot. A felújítás során egy új korszerű csoportszoba került kialakításra a főzőkonyha helyén, megújultak mosdók, kialakítottak egy mozgáskorlátozottak által is használható WC-t, valamint egy modern melegítőkonyhát. Az egész épületre utólagos külső szigetelésként egy tíz centiméteres szigetelőréteg került, s minden nyílászárót korszerű műanyagra cseréltek. Ez utóbbiak hatása minden bizonnyal érezhető lesz a fűtési költségek csökkenésében. S mindehhez hozzájárul még, hogy az épület tetejére hat darab napkollektor is került a melegvíz-ellátás érdekében. A beruházással egy időben egy igazi különlegesség is megvalósult: az óvoda alapítványa és az önkormányzat közös törekvése révén egy sószoba is kialakítást nyert, amely a gyermekek egészségét fogja szolgálni, különösen a téli megfázásos időszakban.

(Folytatás a 6. oldalon)

Falunap 2013

Az időjárás ez alkalommal kedvezett a penci falunapnak. A Kisiskola árnyas fái alatt még a perzselő nap sem zavarta a résztvevőket. Talán egy kicsit ennek is köszönhető, hogy már a megnyitóra megteltek a színpad előtti széksorok.

Az ünnep díszvendége Dr. Harrach Péter országgyűlési képviselő volt, s rajta kívül a penci egyházak vezetői ültek díszemelőnyen. Klárik József polgármester köszöntötte a megjelenteket és vendégeket. Az ünnepi kenyéráldást követően kezdődhetett a színes program. Elsőként a Gerengay Vilma Hagyományörző Egyesület adott elő egy csokrot legszebb dalaiból, táncaiból. Őket követték a penci intézmények - az iskola és az óvoda - növendékei bájos műsorukkal. A Menyecskehegyi Népdalkör dalos, táncos összeállítással örvendeztette meg a nézőközönséget.

A helyiek fellépését követően egy kis szünet következett a színpadi produkciók sorában. Unatkozásra azonban senkinek nem volt lehetősége, hiszen a kézművesek várták az érdeklődőket, hogy beavassák őket a gyöngyfüzés, bórdíszmű-készítés és nemezelés fogásaiba. Az önkormányzat pedig úgy határozott, hogy mindenkit vendégül lát egy tál étel erejéig. A finom ételeknek volt is keletje! Csakúgy, mint a főzőversenyre vállalkozók bográcsaiban főtt ételkülönlegességeknek. Hat finomabbnál finomabb étel is készült a fák alatt. Szinte még véget sem ért az „ebédeltetés”, máris folytatódott a színpadi program. A késődélutáni sorozatban a diósjenői Kőszirt Néptáncgyűttes volt az első. Fergeteges

táncukat követően a tehetséges fiatal Molnár Levente szaxofonszójának tapsolhattunk. Simon Katalin előadóművész a Kárpát-medence legszebb népdalaiból hozott ízelítőt. A Hankó Emlékenekar cigányzenei összeállítása méltán aratott vastapsot. Csakúgy, mint az est sztárvendégpárja: Leblanc Győző és Tóth Éva. „Túl az Óperencián” címmel előadott nosztalgia műsoruk dalait gyakran együtt énekelték a közönséggel. A látványos tűzijátékot is megtapsolta a szép számmal érdeklődő nézőközönség. Szájtátva néztük a különleges formációkat az égen. S a programnak még közel sem volt vége! A bátrabban immár táncra is perdültek Orsi diszkó ritmusban előadott slágereire, s mire a szabadtéri bál elkezdődött, már sokan ropták a táncot a színpad előtt.

A nap sikeréhez nagyon sokan hozzájárultak. A falu intézményei, civil szervezetei, a polgármesteri hivatal dolgozói és sok-sok egyéni segítő. E helyütt fel sem lehet sorolni mindenkit. Csak ilyen széles körű összefogással lehet ilyen jól sikerült napot elkönyvelni.

Minden közreműködőnek köszönettel tartozunk a munkájáért.

Végh József

Evva András ünnepe a penci múzeumban

A penci önkormányzat javaslatára Evva András elnyerte a Magyar Kultúra Lovagja kitüntető címet. A Magyar Kultúra Napján Budapesten rendezett gálaünnepségen nem tudott személyesen részt venni, ezért a kitüntetést Králik József polgármester úr vette át. Ezen az ünnepségen nyílt arra lehetőség, hogy továbbadja az elismerést jogos tulajdonosának.

Evva András 1939-ben született Sátoraljaújhelyen. Családja 1944-ben az előrenyomuló szovjet csapatok elől Bajorországba menekült, majd 1950-ben kivándorolt az Ohio állambeli Lakewoodba. A Clevelandi Állami Egyetemen szerzett közgazdász diplomát. Az USA-ban teljesített katonai szolgálatot, majd tartalékos állományba került. Jelenleg is az USA Kereskedelmi Tengerészeti Parti Őrségének kapitánya. Harminc évet dolgozott a Procter and Gamble cégnél értékesítési és marketing munkakörben.

Nyugdíjasként sem télenkedik. A Florida állambeli Naples városában telepedett le, ahol 2001-ben megalapította az "Amerikai Alapítvány a Magyar Ifjúságért és Kultúráért" nevezetű civil szervezetet, melynek azóta is elnöke. Céljuk a magyar

műemlékek, iskolák, templomok és okmányok védelme és megőrzése, felújításuk támogatása adományokkal és a magyarországi szervezetekkel való együttműködéssel. Az Alapítvány céljait Pencen kezdték el megvalósítani. A helyi általános iskolát felszerelték számítógépekkel, korszerű iskolabútorokkal, s több egyéb cél érdekében is nyújtottak támogatást. Mindig szívén viselte a penci múzeum ügyét. Támogatta a helytörténeti monográfia megjelenését, emléktáblát adományozott a múzeum névadója tiszteletére, s anyagi támogatást nyújtott a múzeum újbóli megnyitásához. Sosem feledkezett meg szülővárosáról sem. Széphalmon, Kazinczy Ferenc egykori gyümölcsöskertjének helyén 2008. április 23-án megnyílt a Magyar Nyelv Múzeuma. Evva András már a kezdetektől, s azóta is több ízben nyújtott támogatást a múzeum működéséhez. Az egyik mozgatója volt annak a kezdeményezésnek, mely 2006-ban, Amerikában egy szobor felállításával kívánt emlékezni az 1956-os forradalom hőseire. Az általuk megfogalmazott kiáltványban Florida Állambeli Collier Megye Végrehajtó Bizottsága kinyilvánította, hogy e közösség minden tagja nagyra becsüli a magyar népnek 1956-ban a szabadságért tanúsított hősiességét és áldozatát, továbbá azt, hogy e szobor örökké emlékeztessen e hősiességre és arra, hogy a szabadságnak ára van. Evva András folyamatosan figyelemmel kíséri Pencil község életét. Segítségére, kapcsolataira, tanácsaira, s anyagi támogatására mindig számíthatunk. Ezért tartottuk őt méltónak a lovagi cím elnyerésére.

A múzeumba szervezett ünnepség első része az esős időjárás miatt az iskola tornacsarnokában zajlott. Králik József polgármester köszöntötte a vendégeket, majd Nick Ferenc, a Falvak Kultúrájáért Alapítvány kuratóriumának elnöke, a Magyar Kultúra Lovagrendje alapító lovagja üttötte lovaggá Evva Andrást. Az ünnepelt ez alkalommal sem jött üres kézzel. Ismét hozott támogatást a múzeum és a penci kulturális célok segítésére.

V.J.

Új buszmegálló a rádi úton

Az önkormányzat saját költségvetéséből valósította meg a rádi úton lévő szép, új buszmegállót. Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik a kivitelezés érdekében közreműködtek: a közmunka-programban résztvevőknek és a társadalmi munkában szorgoskodó segítőknek.

Még ahhoz az ötlethez is gratulálnunk kell, hogy a szép épület belső „vakablakába” régi monogramos téglák kerültek. Az O & R jelzés a váci Oberländer és Reiser téglagyár jelzése

Épül a Szent István park

Az arra járók bizonyára felfedezték már, hogy a polgármesteri hivatal melletti üres telken nagy munkálatokba kezdtek. Már körvonalazódik, hogy egy különlegesen szép park valósul ott meg.

Az önkormányzat egy pályázatot nyújtott be – karöltve a polgárőrséggel - az MVH-hoz, s pályázatát sikeresnek ítélték. Ennek révén 13 millió 776 ezer forintot nyert az önkormányzat, úgy, hogy az általa megálmodott feladat végrehajtásához önerőt nem kellett biztosítani. A tervek szerint egy szép pihenőpark valósul itt meg, padokkal, kandeláberekkel és játszótérrel. Mindez része annak a programnak, amely a falumegújítást és egy szép faluközpont kialakítását célozza meg. A park átadására, a növényzet beültetésére várhatóan a kora tavasszal kerülhet sor.

Száz éves az óvodánk

2014-ben kerekén száz éve lesz annak, hogy a Pencen óvoda működik. A szép kerek évforduló alkalmából szeretnénk egy kiállítást összeállítani az elmúlt évszázad eseményeiről. Felhívással fordulunk tehát az egykorvolt penci óvodásokhoz, szülőkhöz, hogy amennyiben van a birtokukban dokumentum, fénykép a régmúltból, úgy legyenek szívesek kölcsönözni azokat számunkra. Szeretnénk ezeket lemásolni, majd ezután természetesen visszajuttatjuk a tulajdonoshoz. A dokumentumokat az óvodában szeretnénk átvenni.

Sándorfalvi Sándor kiállítása a múzeumban

A penci Jakus Lajos Múzeumi Kiállítóhely előterében mindig egy-egy ideiglenes kiállítás látható. Szeptember közepétől e sorban egy jeles személyiség – a penci születésű Sándorfalvi Sándor – festményei tekinthetők meg. Miután a múzeum állandó kiállítása is büszkélkedhet Sándorfalvi festményekkel – a szülőfaluhoz kötődő alkotásait adományozta a festő a múzeumnak – úgy is tekinthetjük, hogy a most megnyílt kiállítással együtt szinte egy teljes keresztmetszet megismerhető művészetéből. A kiállítás Sajtos József író, a Magyar Kultúra Lovagja nyitotta meg.

Sándorfalvi Sándor 1914-ben született Pencen. Tízéves lehetett, amikor a penci körzeti orvosnál látta Munkácsy Mihály: Vőfélyek című képének reprodukcióját. Képzelete innen kezdve a festészet körül járt. Tizennégy évesen elveszítette édesanyját, és a legkisebb fiú – mint a mesékben – elindult szerencsét próbálni. Korán megismerkedett a munkával, a mindennapi kenyérért való küzdelemmel. Közben kitanulta a műbútorasztalos szakmát. 1941-ben megnősült, Újpesten helyezkedett el. Budapesten Krivátsy Szűcs György festő szabadiskolájának növendéke lett, de tanulmányait anyagi gondok miatt meg kellett szakítania. A II. világháború viszontagságai Fejér megyébe, a Sárvíz

menti Soponyára sodorták. 1953 óta élt Székesfehérváron. Nyugdíjazásáig a városi közigazgatás tisztségviselője volt, eközben, évtizedeken át kitaró önképzéssel, szabadiskolák tagjaként sajátította el a festészet tanulható részét, a többit a tehetsége adta hozzá. Így vált idővel a tanítványból mestereivel Áron Nagy Lajossal, Pallay Józseffel, Ballagó Imrével, M. Tóth Istvánnal együtt kiállító művésszé. Számos egyéni kiállításon mutatta be alkotásait, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének és a Székesfehérvári Művészek Társaságának is tagja volt. 2010. január 13-án hunyt el.

Kilencven éves korában így emlékezett vissza a kezdetekre: „Lehettem talán nyolc éves, amikor szülőfalumban, Pencen élt egy tanító, aki a nyári szünetben mindig festegetett. Gyakran arra ténferegtem, s elnéztem, ahogy dolgozik. El is határoztam, hogy én is olyat fogok alkotni, mint ő. No, ez az akarat a mai napig tart... Érdekelnek a szeretettel foglalkozó témák, a természet: a vizes tájak, az erdők, a Balaton, a Duna.” Alkotásairól szólva így fogalmazott egy alkalommal munkásságának méltatója: „Tudatosan játszik rá arra a közismert tényre, hogy a látásunk elsősorban a foltokból tér át a formákba, és ezeket a foltokat megfestve bizonyos színharmóniák megtartása mellett még kifejezőbb is lehet egy alkotás, mint a tényleges képi formahűség esetén. Például tájképei, amelyek vízpartot ábrázolnak, ami lehetne a Balaton partján, vagy bárhol a világon, mert a képeknek nem balatoni, hanem hamisíthatatlan Sándorfalvi-hangulata van.”

Élete során számos elismerést érdemelt ki. Ezek közül a legjelentősebbek:

1971: Alba Regia-émlékérem;

1975: Győr város emlékérmé;

1988: Szent István emlékkiállítás, Városi Képtár - Deák Gyűjtemény,

Székesfehérvár II. díj.

2002: Pro Civitate díj, Székesfehérvár

Sándorfalvi Sándor kiállítása november 15-ig látható a penci múzeumban.

A megszépült, megújult óvoda átadása

(folytatás az 1. oldalról)

Az alábbiakban Körmendi Károlynénak, az óvoda vezetőjének, a megnyitó alkalmából elhangzott gondolataiból idézünk: Régóta vártuk ezt a napot, amikor óvodánk új ruhában öltöztethet, és végre a három óvodai csoportunk egy épületben működhet. Ez az időpont megegyezik a községünkben lévő óvodai nevelés 100. évfordulójával. Így ebben a nevelési évben duplán ünnepelhetünk.

Örömmel vettük tudomásul, hogy Penc község önkormányzata pályázatot nyert óvodánk felújítására, és egy óvodai csoportszoba kialakítására. Sok ember munkája, türelme, energiája van abban, hogy most itt állhatunk együtt, és ünnepelhetünk. Köszönöm Králik József polgármesternek, valamint Penc község önkormányzat képviselő-testületének, hogy ebben a válságos időben vállalták a pályázat megvalósításához szükséges önrész előteremtését.

Köszönetet mondok kollégáimnak, az óvónőknek, minden munkatársamnak, hogy az elmúlt félév viszontagságai ellenére pozitív hozzáállásuk töretlen maradt, és segítettek az óvodai élet zavartalanságát, és szünet után a minél előbbi helyreállást. Hálával tartozom az óvoda kisgyermekek szüleinek, hozzátartozóinak azért, hogy a hosszú

nyúló szünetek után, és kérésünkre, a szülők nagy része minden nap ebéd után hazavitte gyermekét, ezzel magukra vállalták a gyermek felügyelet gondját, segítve az épület felújítási munkálatainak zavartalanságát. Köszönet illeti azokat a szülőket is, akik anyagi és fizikai támogatással segítettek óvodánkat. Interventó kft. anyagi segítsége által valósult meg óvodánk homlokzatának falfreskója, mely utal óvodánk új nevére, Tarkarét óvoda névre. Köszönöm az új függönyök, textíliák varrását Vastagné Gangl Erzsébetnek. Köszönöm a szülői munkaközösség anyagi segítségét, az új csoportszoba felszerelésének, eszközeinek beszerzéséhez. Nagy örömünkre ma átadhatjuk a sósobánkat, mely szintén ezen a nyáron készült el. Önkormányzati és óvoda alapítványi összefogással és a Bagi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. jelentős anyagi segítségével tudtuk megvalósítani ezt a projektet. Köszönet, a kivitelező, Krccsik és Társa Bt.-nek, és a cég dolgozóinak a jó teljesítményéért.

Az elkövetkezendő években az óvodai nevelés új feladatok, kihívások előtt áll. Csak ha azt említem, hogy minden 3 éves gyermeket fel kell venni az óvodába már az külön gondot jelent. Ezen gyerekek képességei, neveltségi szintjei igen különbözőek lesznek. Ezért várhatóan megnő, nehezebbé válik a dolgozók gondozási, nevelési feladata. Szervezéssel szakmai képzéssel igyekszünk majd azt a hátrányt kiküszöbölni, ehhez járul hozzá ennek az új csoportszobának a létrejötte is.

Egy újabb híresség Penc történetéből - Rácz Vilmos: a párbajhős és lapkiadó

A Magyar Könyvszemle 1999. 2. számában olvashatunk Bálint Gábor írásában a régi, a háború előtti Budapest egyik ismert alakjáról volt Rácz Vilmosról, a Párbajkódex szerzőjéről. Alig akadt párbaj akkoriban, amelynek vezetőségéje ne ő lett volna. Könyve előszavát is így kezdi: „Párbajkódexem a lovagiasságért készült, de a párbajok ellen.” Rácz Vilmos azonban irodalmi, lapkiadói tevékenységei miatt vált jelentős személyiséggé.

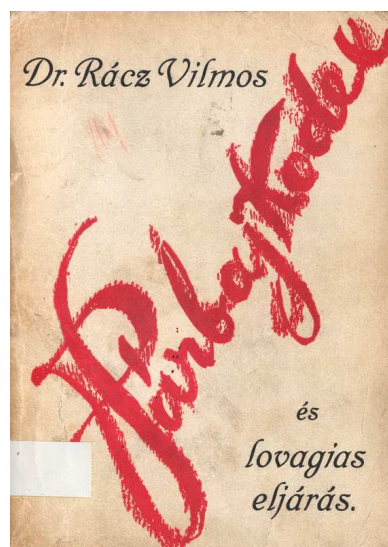
1889. március 31-én született Budapesten. 1913-ban végzett a jogi karon, s közben jó hírű atlétaként két olimpián is részt vett. Alapító tagja volt a BEAC-nak. Kezdetben az *Egyetemi Lapok* sportrovatának vezetője volt, de hamarosan saját lapjait szerkesztette.

Először a *Sporthírlapot* alapította meg 1910-ben. Később a világháború után megvette a *Nemzeti Sportot*, majd 1919 februárjában megszerezte a *Társaság* című lapot, melynek az induló 5000 példánya után hamarosan 48.000-nél tartottak. Ezzel egy időben a Károly krt. 3. alatt könyvkereskedést és – Budapesten elsőnek – színházi jegyirodát is nyitott, sőt elhatározta, hogy könyveket is kiad. Először Krúdy Gyula *Asszonyosságok díja* című regényét jelentette meg. E könyvet néhány kotta és dalszöveg, valamint a Buday Dénes tucatnyi slágerét tartalmazó album kiadása követte. 1941-ben pl. Móczár Gyula huszárkapitány *Hazudik a muzsikaszó* című dala 20.000 példányban kelt el, de miután a Rózsavölgyi cég megvette még ők is eladták ugyanennyiben.

Mindezekén túl újabb és újabb lapokat alapított. Egy időben hat újságja volt egyszerre, és Miklós Andor, az *Est-lapok* milliomos kiadója „lapcsászárnak

nevezte. Rácz adta ki a *Színház és Divatot* is. Ezek után Rácz újra az újságkiadásnak szentelte energiáit. Kisebbségi szaklapokat is kiadott, pl. a *Pedagógiai Szeminárium* címűt 1931-től, vagy a *Pénzügyi Hírlapot* 1929-től. Mindkét folyóirat 1944-ig élt. 1930-ban megvette a háború előtt oly sikeres *Háztartás* című lapot. A lap azonban nehezen ment, ezért megváltoztatta a címét és *Nők Újságja* címmel folytatta kiadását. Miután sikere továbbra sem lett. 1932-ben ezt felváltandó adta ki Rácz az *Új Magazint*. Cikkírói között megtalálhatjuk Tersánszky J. Jenő, Karinthy Frigyes, Tábori Pál, Zilahy Lajos stb. nevét is. Állítólag még József Attila is írt álnéven a lapba.

1938 karácsonyára jelent meg - a másik, Penchez szoros szálakkal fűződő hírességgel - Szeleczy Zitával, a Nemzeti Színház művésznőjével a címlapján a *Színházi Magazin* – 100.000 példányban. A lap utolsó száma 1944. április 12-én jelent meg. Ezután Rácz már inkább birtokán, a Vác melletti Pencen tartózkodott. Jól is tette, mert az ostrom alatt a ház, amelyben a *Színházi Magazin* szerkesztősége volt, egy gyújtóbombától porig égett. Később, a fordulat éve után Rácz fizikai munkás lett a Gomb és Fésű Szövetkezetnél... 1955-ben családjával együtt elhagyta az országot. Új-Zélandban, Christchurch városában halt meg 1976. július 18-án.

Szüreti felvonulás 213

A szürethez kötődő, országsszerte egységes és egységesített (a századfordulón miniszteri rendelettel szabályozott) szokások elsősorban a 18–19. sz.-i uradalmi szőlőmunkások szokásainak mozzanatait vették mintául. E szokások a szőlőszedés utolsó napjához kötődnek. A végzés délutánján az uraság megköszöntésére került sor általában verses rigmusokkal, melyben a gazda vagy vincellér jószívúságáról vagy fukarságáról is szó esett. A gazda házában este trakta volt (birkapörkölt, pogácsa és bor), amit a végzéstánc, a mulatság zárt.

Bár vidékünk is jeles szőlőtermesztő vidék volt egykoron, a szőlőtermesztés igazi hagyománya kiveszett a török hódoltság időszakában. A veszedelem elmúltával újraéledt a tevékenység, azonban az 1880-as években mindent elpusztított a filoxéra. A szőlőtermesztés azóta sem találta meg igazi helyén tájékunkon. Megmaradt viszont a szüreti felvonulás szép hagyománya.

A penci felvonulást és mulatságot a Gerengay Vilma Hagyományörző Egyesület szervezte. A felvonulók verőfényes napsütésben gyülekeztek a névadó egykori házában, majd végigvonulva a településen borral, süteménnyel kínálták a látványosság érdekében az utcákon várakozókat. A lovasok vezette menet élén a hintóban büszkén ült a bíró és a bíróné, s őket követte a felvonuló csoportok díszes sora. Még a vén Menyecskehegy is

megmosolyogta a színes menetet, pedig ő aztán igazán sok nevezetes penci szüretet és mulatságot látott már az évszázadok során.

A Kisiskola parkjában egymást követték a fellépő csoportok. A sort a penci óvoda és iskola műsora vezette be, majd a házigazdák léptek a színpadra. A szüret ünnepére vendégek is érkeztek. A rádió kórus tagjai alkalomhoz illő dalokkal szórakoztatták a közönséget, a csöváriak színes táncaikat hozták el ajándékként. Megérdemelt tapsot aratott a Kismarosról érkező együttes is. Aki nem ismeri a magyarországi német folklór gazdagságát, elámulhatott azon, hogy táncaikban mennyi humor és vidámság található.

A penci szüret nem lenne teljes helyi bor nélkül. Épp ezért látogatott el a rendezvényre Dr. Major László, hogy a mulatságon ismét bizonyítsa: a penci bornak nem csupán nevezetes múltja van. Erőfeszítése révén egyre több országos elismerést nyernek borai, melyekből most kóstolót is hozott számunkra. A bor mellé hatalmas katlanokban főtt a finom székelykáposzta, a színpad felől szólt a talpalávaló zene, minden adott volt tehát ahhoz, hogy egy emlékezetes délutánt tölthessenek el együtt az érdeklődők. Köszönet érte a rendezőknek! V.J.

Penci Hírek

Penc Község Önkormányzatának
alkalmi kiadványa

Felelős kiadó: Králik József polgármester
Szerkesztő: Végh József mkl